

НАУЧНОМ ВЕЋУ ЦЕНТРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНИХ АКТИВНОСТИ

Научно веће Центра за унапређење животних активности, на редовној седници одржаној 14.01.2020. године, на основу члана **72 Закона о научно истраживачкој делатности** (*Сл. гласник РС*", бр. 110/2005, 50/2006 - испр. и 18/2010), члана **41 Статута** Центра за унапређење животних активности и Члана **12 Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научно истраживачких резултата истраживача** (*"Сл. гласник РС"*, бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017), донело је одлуку о образовању комисије за припрему извештаја о кандидату др Вивиен Ђорђевић, за реизбор у научно звање – научни сарадник.

На основу приложене документације Комисија у саставу:

1. проф. др Славица Голубовић, редовни професор Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, научна област логопедија, Универзитет у Београду;
2. др сци Татјана Адамовић, научни сарадник у области друштвених наука – специјална едукација и рехабилитација, Центар за унапређење животних активности;
3. др сци Маријана Панић, научни сарадник у области друштвених наука, Центар за унапређење животних активности

подноси Научном већу Центра за унапређење животних активности следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ИМЕ И ПРЕЗИМЕ КАНДИДАТА, ПОДАЦИ О САДАШЊЕМ И ПРЕТХОДНОМ ЗАПОСЛЕЊУ

Др Вивиен, Милосава, Ђорђевић, од 2015. године запослена је у Центру за унапређење животних активности са пуним радним временом. Од 2007. године до 2015. године запослена је у Институту за експерименталну фонетику и патологију говора (20%) и Центру за унапређење животних активности (80%). Од 1990. године до 2007. године, запослена је у Институту за експерименталну фонетику и патологију говора.

1.1. Биографски подаци

Др сци Вивиен Ђорђевић рођена је 20.08.1958. у Шибенику, Република Хрватска, где је завршила основну школу и гимназију. Дефектолошки факултет у Београду, уписала је, као редован студент, школске 1977./78. године на логопедском смеру и на истом дипломирала 1982., на тему „Малформације вилица и зуба и њихове последице по изговор“.

Школске 1989./90. године, уписала је постдипломске студије на Универзитету у Београду на смеру Психофизиологија рада. Магистарску тезу под називом „Психофизиолошке основе артикулације код слушно оштећене деце“, одбранила је 1995. године. Тема је била део студије „Говорно-језичка развијеност слушно оштећене деце и могућност њихове интеграције у редован школски систем“, укључене у пројекат „Психофизиолошки принципи превенције инвалидитета“.

Одлуком Научно-наставног већа Дефектолошког факултета Универзитета у Београду, изабрана је у звање истраживач сарадник 1997. године. Такође је учествовала у

реализацији пројекта „Психолингвистичка истраживања“, 1995., чији је координатор био Филозофски факултет у Новом Саду. 2002. године је била истраживач на пројекту „Истраживања говорно-језичких ресурса српског језика са интердисциплинарним апликацијама у лингвистици, дефектологији и комуникацијама“, а у оквиру подпројекта „Истраживања акустичких обележја и патологије говора“ са темом „Истраживање пренаталне и прелингвалне фазе говорне комуникације и повезаности са фонетско-лингвистичком структуром матерњег језика“. Била је члан Организационог одбора седам интернационалних интердисциплинарних Конференција о фундаменталним и примењеним аспектима говора и језика (1999., 2004., 2009., 2013., 2015., 2017. и 2019. године).

Израда докторске тезе „Фонетски пратиоци испољавања развојне вербалне апраксије“ одобрена је 17.05.2004. године на Дефектолошком факултету у Београду и иста је одбрањена 01.11.2008. године на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду. 25.03.2015. године добила је звање научног сарадника.

Од 1990. године ради у Институту за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду бавећи се логопедском теоријом и праксом, а од 2015. године у Развојно-истраживачком институту- Центар за унапређење животних активности. Од 2010.-2013. године била је координатор за послове контроле квалитета рада у поликлиничкој служби. Члан је Научног већа Центра за унапређење животних активности.

2. БИБЛИОГРАФИЈА ДР ВИВИЕН ЂОРЂЕВИЋ

Преглед научних и стручних радова за избор у звање, научни сараник и научни сарадник – реизбор др Вивиен Ђорђевић, приказаћемо у два дела: радови за избор у звање научни сарадник и радови за реизбор у звање научни сарадник. Тиме ће се илустровати научно-истраживачки, научни и стручни развој кандидата и оценити компетентност за **РЕИЗБОР У ЗВАЊЕ НАУЧНИ САРАДНИК.**

РАДОВИ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ НАУЧНИ САРАДНИК
(извештај комисије 25.03.2015.)

Одбрањен магистарски рад

M72 (3)

Ђорђевић В. (1995.): *Психофизиолошке основе артикулације код слушно оштећене деце*, Универзитет у Београду, Дефектолошки факултет.

Одбрањена докторска теза

M71 (6)

Ђорђевић В. (2008.): *Фонетски пратиоци испољавања развојне вербалне апраксије*, Докторска теза, Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Поглавље у монографији међународног значаја

M14 (4)

- **Ђорђевић В., Golubović S.** (2008.): Accentuation of Words in Children with Developmental Apraxia of Speech and Developmental Dysphasia, *Verbal Communication Disorders-Prevention, Detection, Treatment*, P. A. L. O. Hellenic Organisation of Hearing Speech Therapy & Communication, Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Patra-Belgrade, 2008., p.138-144 ISBN 978-960-930497-9 (P.A.L.O.), ISBN 978-86-81879-19-1 (IEPSP), Editors: M.Skanavis, M.Sovilj.
- **Ђорђевић В., Krstić K., Obradović A.** (2008.): The Role of Audiolinguistics Treatment in Dyslalia Correction, *Verbal Communication Disorders-Prevention, Detection, Treatment*, P. A. L. O. Hellenic Organisation of Hearing Speech Therapy & Communication, Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Patra-Belgrade, 2008., p. 221-225 ISBN 978-960-930497-9 (P.A.L.O.), ISBN 978-86-81879-19-1 (IEPSP).
- **Ђорђевић В., Golubović S.**(2011): Treatment of Developmental Verbal Apraxia, *Verbal Communication Quality- Interdisciplinary Research I*, (Eds:) Jovičić, S., Subotić, M., ISBN 987-86-81879-34-4. LAAC, Belgrade, pp. 284-298.
- **Ђорђевић В., Panić M.** (2011): Adverbs and Prepositions Level Adoption in Children with Developmental Verbal Apraxia and Developmental Phonological Disorders, *Verbal Communication Quality- Interdisciplinary Research I*, (Eds:) Jovičić, S., Subotić, M., ISBN 987-86-81879-34-4. LAAC, Belgrade, pp. 299-316.
- **Ђорђевић В., Sovilj M.** (2009.): Emotional Verbal Expression- Diagnostic Implication at Children who Stutter, *Speech and Language Research 3*, Ed.: Sovilj, M., Jovičić, S., Belgrade, 2009. ISBN 978-86-81879-27-6, p. 110-124.
- **Ђорђевић В., Golubović S.** (2009.): Articulation Disorder in Consonant Group in Children with Developmental Verbal Apraxia. *Speech and Language Research 3*, Ed.: Sovilj, M., Jovičić, S., Belgrade, 2009. ISBN 978-86-81879-27-6. p. 349-372.
- **Panić M., Ђорђевић, В.** (2013.): Lexical Development in Children with Phonological Disorders, *Verbal Communication Quality, Interdisciplinary Research II*, Ed. By Jovičić, S., Subotić, M., Sovilj, M., LAAC&IEPSP, Belgrade 2013., ISBN 978-86-81879-46-7, p. 185-206 .
- **Ђорђевић, В., Todorović S.** (2013.): Linguistic Capacity of Children with DiGeorge Syndrome, *Verbal Communication Quality, Interdisciplinary Research II*, Ed. By Jovičić,

S., Subotić, M., Sovilj, M., LAAC&IEPSP, Belgrade 2013., ISBN 978-86-81879-46-7, p. 620-636.

Рад у међународном часопису на сци листи

M23 (4)

- **Ђорђевић В.**, Голубовић С. (2009.): Диференцијално-дијагностичке карактеристике развојне вербалне апраксије/Differential characteristics of developmental verbal apraxia. *Дефектологија*, 2009; 15 (2): 93-103. Index Copernicussa IC Value 3.74. ISSN 1512-6994.
- **Ђорђевић В.**, Golubović S. (2012.): Characteristics of Fundamental Laryngeal Voice in Developmental Verbal Apraxia, *HealthMED, Journal of Society for Development in New Net Environment in B&H*, Volume 6/No. 6, Published by DRUNPP, Sarajevo, ISSN 1840-2291, p.2140, IC 0.435.

Саопштење са међународног скупа штампано у целини

M33 (1)

- Subota N., **Ђорђевић, В.** (1997.): Levels of Consciousness in the Children with Graphomotoric Difficulties, Brain and Consciousness, *Proceedings of the First Annual ECPD International Symposium on Scientific Bases of Consciousness*, 22-23 September, Belgrade, Yugoslavia, p.71-75.
- Sovilj, M., **Ђорђевић, В.**, Obradović, A., Čabarkapa, N. (2008.): Emotional-Spoken Expression in Children with Battarismus and Normal Verbal Production, *Second European Congress of Early Prevention in Children with Verbal Communication Disorders*, Sofia, Bulgaria, 26-28 September, 2008., ISBN 978-86.881879-22-1, p. 146-153.
- Todorović, S., **Ђорђевић, В.**, Panić, M. (2013.): Language Capacity of Children with DiGeorge Syndrome, *Proceedings Speech and Language 2013*, 4th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Belgrade, 25-26 october 2013., Ed. M. Sovilj, S. Jovičić, Belgrade, ISBN 978-86-81879-45-0, p. 346-352.
- Stanković-Miličević, I., Todorović, S., **Ђорђевић, В.**, Milenković, M. (2013.): Impact of Prematurity on Articulating Status of 5 Years Aged Children, *Proceedings Speech and Language 2013*, 4th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Belgrade, 25-26 october 2013., Ed. M. Sovilj, S. Jovičić, Belgrade, ISBN 978-86-81879-45-0, p. 334-340.
- Panić, M., **Ђорђевић, В.**, Todorović, S. (2013.): Ability of Nomination in Children with Phonological Disorders, *Proceedings Speech and Language 2013*, 4th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Belgrade, 25-26 october 2013., Ed. M. Sovilj, S. Jovičić, Belgrade, ISBN 978-86-81879-45-0, p. 269-275.

Саопштење са међународног скупа штампано у изводу

M34 (0,5)

- **Ђорђевић, В.** (1996.): Psychophysiological Base of Articulation Development in Hearing Impaired Children, *8th World Congress of International Psychophysiological Organisation*, Tampere, Finland, p. 201.
- **Ђорђевић, В.**, Golubović, S. (2006.): Temporal Processing of Speech Production in Children with Dysarthria, Developmental Dysphasia and Apraxia of Speech, 13th World Congress of Psychophysiology the Olympics of the Brain, Istanbul, Turkey, *International Journal of Psychophysiology*, Volume 61, No. 3, Elsevier, p. 365.

- **Ђорђевић В.**, Милетић М., Обрадовић А., Станковић И. (2007.): Диференцијација оралне праксије и развијеност артикулације код дислалаија, *Поремећаји вербалне комуникације-превенција, дијагностика и третман*, Институт за експерименталну фонетику и патологију говора, 2007., стр. 235-249 ИСБН 978-86-81879-16-0.
- **Ђорђевић В.**, Голубовић С. (2008.): Испитивање артикулације сугласничких скупова код развојне вербалне апраксије и развојне дисфазије, *Говор и језик, Интердисциплинарна истраживања српског II*, Уредници: М. Совиљ, С. Јовичић, ИСБН 978-86-81879-23-8, стр. 36-61.
- Марковић П., Совиљ М, Петер С., **Ђорђевић В**, Томановски В., Дербанова А. (1990.): Психофизиолошка структура анализе говорно-језичког статуса код ХБИ пацијената, *Психонефрологија*, Ниш, стр. 98-113.
- Совиљ, М., Марковић П., Петер С., **Ђорђевић В**. (1990): Карактеристике перцептивних и графомоторних способности ХБИ пацијената, *Психонефрологија*, Ниш, стр. 114-130.

РАДОВИ ЗА РЕИЗБОР У ЗВАЊЕ НАУЧНИ САРАДНИК

M14

Поглавље у књизи или рад у тематском зборнику међународног значаја (4*5=20)

- **Ђорђевић, V.**, Todorović, S. (2013.): Linguistic Capacity of Children with DiGeorge Syndrome, *Verbal Communication Quality, Interdisciplinary Research II*, Ed. By Jovičić, S., Subotić, M., Sovilj, M., LAAC&IEPSP, Belgrade 2013., ISBN 978-86-81879-46-7, p. 620-636
- Panić, M., **Ђорђевић, V.** (2013). Lexical Development in Children with Phonological Disorders, *Verbal Communication Quality, Interdisciplinary Research II*, ISBN 978-86-81879-46-7, LAAC&IEPSP, Belgrade, pp. 185-205.
- Panić, M., **Ђорђевић, V.**, Nenadović, V. (2016). Importance of early speech and language treatment for the prevalence of school skills disorders. In: *Treatment of Verbal Communication Disorders in Children with Combined Pathology*, Ed: Punišić, S., Maksimović, S., Nenadović, V., ISBN 978-86-89431-13-1, LAAC & IEPSP, pp. 261-312.
- **Ђорђевић, V.**, Panić, M., Golubović. (2016). Phonetic characteristics in children with verbal apraxia. In: *Multidisciplinary Approach to Diagnostics of Verbal Communication Disorder*, Ed. Sovilj, M., Maksimović, S., Punišić, S., ISBN 978-86-89431-11-7, LAAC& IEPSP, pp. 297-358.

M24

Радови штампани у часопису међународног значаја

(1*4=4)

- Панић М., **Ђорђевић В** (2015): Утицај фонолошке развијености на способност читања. *Настава и васпитање*, бр. 4, ИССН 0547-3330, DOI: 10.5937/насвас1504769P. Београд, стр. 769-779.

M33

Саопштење са међународног скупа штампано у целини

(9*1=9)

- Todorović, S., **Ђорђевић, V.**, Panić, M. (2013.): Language Capacity of Children with DiGeorge Syndrome, *Proceedings Speech and Language 2013*, 4th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Belgrade, 25-26 october 2013., Ed. M. Sovilj, S. Jovičić, Belgrade, ISBN 978-86-81879-45-0, p. 346-352
- Panić, M., **Ђорђевић, V.**, Todorović, S. (2013.): Ability of Nomination in Children with Phonological Disorders, *Proceedings Speech and Language 2013*, 4th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Belgrade, 25-26 october 2013., Ed. M. Sovilj, S. Jovičić, Belgrade, ISBN 978-86-81879-45-0, p. 269-275
- **Ђорђевић, V.**, Panić, M. (2014). Acquisition of prepositions in developmental verbal apraxia and developmental phonological disorders. *Proceedings. 4th International Congress on Early prevention in children with verbal communication disorders*, ISBN 978-619-201-063-8., IEPSP, LAAC, Belgrade, Varna, pp.215-217.
- **Ђорђевић, V.**, Panić, M. (2015). Neuropsychological features of developmental verbal apraxia. *Proceeding Speech and Language 2013*, 5th International Conference on

Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, ISBN 978-86-89431-07-0., IEPSP, LAAC, Belgrade, pp 301-305.

- **Đorđević, V., Panić, M.** (2015). Pronouns and adjectives acquisition in preschool children with speech and language pathology. *Proceeding Speech and Language 2013*, 5th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, ISBN 978-89431-07-0., IEPSP, LAAC, Belgrade, pp 306-313.
- **Đorđević, V., Panić, M.** (2017). Fricatives and developmental speech-language disorders, *Conference Speech and Language, VI International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*. 2017; October 27-29, 2017, Belgrade, Serbia, Proceedings, (Eds): Jovičić S., Sovilj M, Subotic M., Maksimović S., LAAC, IEPSP, Belgrade, ISBN 978-86-89431-24-7, pp.324-327.
- Todorović, S., Stanković, I., **Đorđević, V.** (2017): Developmental relationship between language and theory of mind in the children, *Proceedings Speech and Language 2017*, 6th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Ed.: M. Sovilj, S. Jovičić, M. Subotić, S. Maksimović, Belgrade, 27-29 October, 2017, ISBN 978-86-89431-24-7, p. 186-195.
- **Đorđević V., Panić M.** (2019). Duration of Utterance in Developmental Verbal Apraxia. *7th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, Ed.: M. Subotić, S. Maksimović, Belgrade, 1st- 2nd, November, pp. 367-371. ISBN 978-86-89431-39-1.
- **Đorđević V., Panić M.** (2019). Risk Factors at Birth and their Impact on Prelingual and Early Lingual Development in Prematurus. *7th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, Ed.: M. Subotić, S. Maksimović, Belgrade, 1st-2nd, November, pp. 377-383. ISBN 978-86-89431-39-1.

M42

Истакнута монографија националног значаја

(1*7=7)

- **Ђорђевић В, Панић М.** (2019): *Говорно-језичка развијеност деце са вербалном апраксијом*. Центар за унапређење животних активности. ИСБН 978-86-89431-35-3, Београд.

M45

Поглавље у књизи тј. Прегледни чланак у часопису или тематском зборнику радова националног значаја

(3*1,5=4,5)

- Panić, M., **Đorđević, V.** (2013). Lexical Development in Children with Phonological Disorders, *Verbal Communication Quality, Interdisciplinary Research II*, ISBN 978-86-81879-46-7, LAAC&IEPSP, Belgrade, pp. 185-205.
- **Đorđević, V., Panić, M.** (2013). Adverbs and Prepositions Level Adoption in Children with Developmental Verbal Apraxia and Developmental Phonological Disorders. *Verbal Communication Quality. Interdisciplinary Research I*. Edited by Slobodan T. Jovičić and Miško Subotić. LAAC@IEPSP. ISBN 978-86-81879-42-9. Belgrade, pp. 300-317.
- **Ђорђевић В, Жикић В.** (2018): Диференцијација оралне праксије и развијеност артикулације код дислалија, *Нови приступи у третману поремећаја вербалне комуникације*, Изд. ЦУЖА-ИЕФПГ, Београд, стр.: 151-184, ISBN 978-86-89431-29-2.

M51**Рад штампан у водећем часопису националног значаја****(5*3=15)**

- Панић, М., **Ђорђевић В.** (2015). Артикулациони поремећаји код деце млађег школског узраста. *Педагогија*, бр.3, УДК-37, ИССН 0031-3807, Београд, стр. 361-369.
- Панић, М., **Ђорђевић В.** (2015). Рана писменост код деце са говорно-језичким поремећајима. *Педагогија*, бр.4, УДК-37, ИССН 0031-3807, Београд, стр. 426-435.
- Панић, М., **Ђорђевић В.** (2014). Усвојеност падежног система код деце са говорно-језичким поремећајима. *Педагогија*, бр.2, УДК-37, ИССН 0031-3807, Београд, стр. 251-260.
- Панић, М., **Ђорђевић В.** (2016): Усвојеност именица код деце са говорно-језичком патологијом предшколског узраста, *Педагогија 3*, УДК=37, ИССН 0031-3807, стр. 338-346.
- Панић, М., Жикић В., **Ђорђевић В.** (2017): Утицај аудитивне перцепције на процес учења деце млађег школског узраста, *Педагогија 3*, УДК=37, ИССН 0031-3807, стр.270-278.

M52 (2)**Рад у часопису националног значаја****(1*1,5=1,5)**

1. Панић, М., Голубовић С., **Ђорђевић В.** (2013.): Развој говора и језика код деце са фонолошким поремећајима, *Београдска дефектолошка школа*, Вол. 19 (3), бр. 57, 2013., ИССН 0354-8759, стр.,411-420

АНАЛИЗА РАДОВА др сци Вивиен Ђорђевић за РЕИЗБОР у звање научни сарадник

Др Вивиен Ђорђевић аутор је научних и стручних радова. Објавила је 48 радова и то: 1 монографију националног значаја, 12 поглавља у монографији међународног значаја, 2 рада у међународном часопису на сци листи, 1 рад штампан у часопису међународног значаја, 14 радова са међународног скупа штампано у целини, 2 рада са међународног скупа штампано у изводу, 7 радова у тематском зборнику националног значаја, 5 радова у водећем часопису националног значаја и 2 рада у часопису националног значаја.

О радовима др Вивиен Ђорђевић који су објављени пре избора у звање научни сарадник дата је анализа и изнето је мишљење у претходном реферату, тако да ће Комисија у овом извештају анализирати објављене радове након избора у звање научни сарадник.

Увидом у садржај радова, Комисија констатује да су сви наведени радови др Вивиен Ђорђевић доступни научно-стручној јавности и да представљају оригиналан допринос логопедској науци и пракси. Својим истраживањима и објављеним радовима из области превенције, детекције, дијагностике и рехабилитације говора и језика деце са специфичним сметњама у развоју, утицала је на проширивање сазнања о базичним способностима ове деце као и о могућностима иновирања методологије рехабилитационог рада.

Од укупно 48 радова, др сци Вивиен Ђорђевић је 24 рада објавила после избора у звање научни сарадник, и то:

- 1 монографију националног значаја,
- 4 поглавља у монографији међународног значаја,
- 1 рад штампан у часопису међународног значаја,
- 9 радова штампаних у целини у зборницима са међународних научних скупова,
- 3 поглавља у монографији националног значаја,
- 5 радова у водећем часопису националног значаја, и
- 1 рад у часопису националног значаја

Већина радова кандидата је проистекла из пројеката у којима је учествовала што указује на квалитетну научну заснованост резултата и закључака ових радова.

Ради стицања комплетнијег увида у рад др Вивиен Ђорђевић овде су анализирани неки од објављених радова, који према нашем уверењу, представљају њен најзначајнији допринос у раду са децом која имају вербалну апраксију.

Радови др Вивиен Ђорђевић су тематски разноврсни, али се могу поделити у неколико група.

Бавећи се вербалним апраксијама, аутор истиче да је вербална апраксија тежак поремећај способности извођења вољних говорних покрета, који има неуролошку етиологију, али докази о можданом оштећењу или дистинкцији нису увек присутни. Деца са вербалном апраксијом имају нормалне и испод просечне вредности разумевања језика, али одложено језичку експресију што је основ за постављање диференцијалне дијагнозе вербалне апраксије и специфичних језичких поремећаја. Не постоји потпуна сагласност о неуролошкој заснованости присутних дефицита, и о адекватном третману из два разлога. Први је што су неуролошки дефицити и матурациона дисфункција једини идентификовано етиолошки фактори, а други је, недостатак јединствених карактеристика поремећаја. Претпоставља се да дете нема основни процесни и унутрашњи репрезентациони механизам који треба да се развија упоредо са говором. Највећи допринос аутор постиже у одређивању диференцијално дијагностичких показатеља вербалне апраксије, развојне дисфазије и фонолошких поремећаја.

Из великог броја радова који су се бавили овом темом проистекла је и монографија националног значаја под називом „Говорно језичке способности деце са вербалном апраксијом“. Монографија је настала као резултат вишегодишњег рада са децом са вербалном апраксијом, дисфазијом и фонолошким поремећајима. Први део књиге обухвата говорно језичку развијеност кроз развој импресивног и експресивног говора, а други део обухвата говорно језичке поремећаје: развојну дисфазију, фонолошки поремећај са посебним акцентом на вербалну апраксију кроз дефинисање, учесталост јављања, симптоматологију до вербалних и прозодијских карактеристика говора. Трећи део књиге се бави испитивањем говорно језичке развијености код вербалне апраксије, дисфазије и фонолошког поремећаја кроз испитивања: основног ларингеалног гласа, оралне праксије, дужине спонтаног говора, граматике, акцентуације и артикулације на нивоу сугласничких скупова као и нивоу испитивања артикулације гласова у иницијалном, медијалном и финалном положају. Прецизирани су диференцијално дијагностички критеријуми где је направљена дистинкција у говорно језичком развоју деце са дисфазијом, фонолошким поремећајем и вербалном апраксијом. Истакнут је значај раног започињања третмана кроз терапијске програме. Може се слободно рећи да је у области вербалних апраксија др Вивиен Ђорђевић показала изузетну самосталност јер је у скоро свим радовима и монографској студији први аутор.

Област испитивања говорно језичких развијености код деце са специфичним поремећајем школских вештина је такође заступљена у њеном истраживачком раду где се потписује као први коаутор. Бавећи се специфичним поремећајима, аутори истичу да дијагнозу дислексије, дисграфије и дискалкулије не можемо поставити пре навршеног другог разреда основне школе, на узрасту детета од осам година. Пре тога можемо само дијагностиковати децу која су ризична за настанак дислексије и дисграфије. То су деца са дијагностикованом развојном дисфазијом, експресивног и/или рецептивног типа. Дешава се да су и нека деца са поремећајима артикулације такође ризична за настанак дислексије и дисграфије, поготову ако је оштећен већи број гласова, и тај поремећај директно утиче на језички поремећај, нарочито на фонолошком нивоу. Процена започиње узимањем анамнестичких података. С обзиром на то да су наши пацијенти углавном деца, ове податке узимамо од родитеља. Подаци укључују: породични хередитет, ток трудноће, ризико факторе на рођењу, апгар скор, психомоторни, прелингвални, рани лингвални развој, итд. Применом адекватних тестова процењујемо дететове способности и описујемо експресивни и импресивни говор, графомоторну развијеност, способност читања, писања и рачунања. Дијагноза се не мора поставити на првом сусрету. Веома је важно урадити добру процену дететових способности јер се на основу ње израђују детаљни индивидуални планови и програми рада. Основни принципи аудиолингвистичког третмана су: превентивни рад, рана дијагноза, индивидуални третман, обука родитеља за рад у кућним условима и комплетан мониторинг социјализације детета. У оквиру рехабилитационог третмана, аудиолингвистички третман такође укључује стимулативни третман у циљу превенције дислексије и дисграфије. Рани симптоми дислексије и дисграфије се могу утврдити на самом почетку проговарања детета, тако да нам преостаје довољно времена да спроведемо рани рехабилитациони и стимулативни третман. Уколико се симптоми дислексије и дисграфије рано открију, третман може бити успешан и може бити завршен до поласка детета у школу. Уколико се симптоми дислексије и дисграфије открију касније, када дете већ крене у школу, неопходно је да третман буде успешан и брз, како дете не би ушло у дубље поремећаје учења. Специфични развојни поремећај школских вештина је поремећај у коме су нивои читања, писања и рачунања испод очекиваног за узраст. Овај поремећај није узрокован оштећењем мозга, менталном ретардацијом, оштећењима слуха или вида. Радови др Вивиен Ђорђевић су утврдили да деца са овим поремећајем су испод

очекиваног за узраст на свим нивоима: аудитивном, визуелном, говорно језичком и графомоторном.

Један део коауторских радова кандидата се бави утицајем развоја фонолошких способности на процес читања. Способност читања је одређена фонолошким способностима, у првом реду способностима гласовне синтезе, брисања фонема и понављања речи и логатома. Од велике важности је развити когнитивне функције и процесе као што су: радно (фонолошко) памћење, фонолошка обрада, лексичка репрезентација, аудитивна перцепција и дискриминација. Деца са фонолошким поремећајима су компарирана са децом типичног развоја и утврђено је да деца без фонолошких поремећаја имају боље развијену способност именовања од деце са фонолошким поремећајима, и да у активном лексикону користе већи број речи. Утврђено је и да обе групе испитаника имају граматички исправне реченице са фреквентном употребом именица, глагола, везника, прилога и бројева. Придеви и везници нису били заступљени. Даље је утврђено да деца са фонолошким поремећајима имају већу дефицитарност у броју исправних реченица, предлога, глагола, везника, именица, заменица и прилога.

Анализом објављених радова, Комисија процењује да рад кандидата обухвата истраживања у области развојних језичких поремећаја. Радови садрже вредне научне резултате који указују на значај вербалне апраксије у патологији вербалне комуникације, обзиром на њену повећану учесталост, механизме настанка и начин испољавања. Радови указују на интерес кандидата да своје резултате из области вербалне апраксије саопшти међународној научној јавности.

На основу приказаних резултата научног рада, Комисија процењује да је др Вивиен Ђорђевић компетентан истраживач у области говорно језичке патологије, посебно ране дијагностике и третмана деце са вербалном апраксијом, дисфазијом, фонолошким поремећајем као и корпусне лингвистике.

ЦИТИРАНОСТ ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ НАУЧНИ САРАДНИК (хетероцитати)

С обзиром на то да још нема потпуне базе података са индексом цитираности, прилаже се листа радова у којима су цитирани радови кандидата који су нам били доступни.

Панић, М., Голубовић, С., Ђорђевић, В. (2013). Развој говора и језика код деце са фонолошким поремећајима. Београдска дефектолошка школа, (3), 411-420.

У:

- Милошевић Н. (2017). *Компаративна анализа фонолошких способности деце са специфичним језичким поремећајима и деце типичног развоја*. Докторска дисертација. Универзитет у Београду. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
- Несторов В. (2016). *Језичке способности деце са дислексијом*. Докторска дисертација. Универзитет у Београду. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Панић М., Ђорђевић В. (2015): Утицај фонолошке развијености на способности читања. Настава и васпитање, бр. 4, ИССН 0547-3330, DOI: 10.5937/насвас1504769П. Београд, стр. 769-779.

У:

- Ракоњац М. (2019). *Анализа говорно језичког, социјално емоционалног и когнитивног развоја болесника са хетерозиготном делецијом региона q 11.2 на хромозому 22*. Докторска дисертација. Биолошки факултет Универзитета у Београду.
- Чолић Г., Вуковић М. (2018). Допринос фонолошке и синтаксичке свесности у почетном читању. *Психолошка истраживања*. Issue 21, стр. 75-90.
- Ивановић Л. (2018). *Неуромоторна незрелост ученика као ризик за усвајање базичних академских вештина*. Докторска дисертација. Универзитет у Београду. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

ОЦЕНА САМОСТАЛНОСТИ др Вивиен Ђорђевић

Име и презиме Др Вивиен Ђорђевић	Звање у које се бира: Научни сарадник - РЕИЗБОР		Ужа научна област за коју се бира: логопедија	
Научне публикације	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	пре последњег избора	после последњег избора	пре последњег избора	после последњег избора
Монографска студија/поглавље у књизи М14 или рад у тематском зборнику међународног значаја	7	2	1	2
Рад у часопису међународног значаја на сци листи	2			
Рад у часопису међународног значаја				1
Саопштење са међународног скупа штампано у целини		6	5	3
Саопштење са међународног скупа штампано у изводу	2			
Монографија националног значаја		1		
Поглавље у књизи М 45 или рад у тематском зборнику националног значаја	2	2	2	1
Рад у врхунском часопису националног значаја				5
Рад у часопису националног значаја			1	1
Рад саопштени на скупу националног значаја штампани у изводу				
Одбрањена докторска дисертација	1			
Одбрањен магистарски рад	1			
Укупно публикација	15	11	9	13

Др Вивиен Ђорђевић је укупно објавила 48 радова (од тога 26 радова у којима је једини или први аутор, или 54,16%). После избора у звање научни сарадник објавила је 24 рада (од тога 11 радова у којима је једини или први аутор, или 45,8%). У развоју теоријског концепта одређеног проблема и у реализацији истраживања, потврђена је самосталност у раду кандидата. Такође, кроз коауторске радове, кандидат потврђује своју спремност и способност за тимски рад.

РУКОВОЂЕЊЕ НАУЧНИМ РАДОМ, КВАЛИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ КАНДИДАТОВОГ НАУЧНОГ АНГАЖМАНА И ЊЕГОВОГ ДОПРИНОСА УНАПРЕЂЕЊУ НАУЧНОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА У ОБЛАСТИ ЗА КОЈУ СЕ БИРА

Чланства у одборима међународних научних конференција, чланства у одборима научних друштава

Др Вивиен Ђорђевић била је члан организационих одбора Међународних конференција Говор и језик, од прве (1999), па до седме (2019) у организацији Института за експерименталну фонетику и патологију говора и Центра за унапређење животних активности.

Имала је учешће у Комисији за припрему извештаја за реизбор у звање научни сарадник др Маријане Панић (реизбор у звање био дана 21.10. 2019).

ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ РУКОВОЂЕЊА НАУЧНИМ РАДОМ

Др Вивиен Ђорђевић учествовала је уследећим пројекатима који су финансирани од стране Министарство за просвету, науку и технолошки развој Републике Србије:

- 1989.-1993. Здравствено стање народа (под пројекат- Говорно-језички развој деце са општећењем слуха и могућност укључивања у редовни образовни систем).
- 1995. -2000. Психолингвистичка истраживања(Q5T24).
- 2002.- 2005. Мултидисциплинарна истраживања ресурса српског језика са апликацијама у лингвистици, дефектологији и комуникацијама (под пројекат- Истраживање пренаталне реакције на дефинисани звучни стимулус) (ОИ 1784).
- 2006.-2010. Интердисциплинарна истраживања говорно-језичких ресурса српског језика (148028Г).
- 2011.- 2019. Интердисциплинарна истраживања квалитета вербалне комуникације (ОИ 178027).

КВАНТИТАТИВНА ОЦЕНА КАНДИДАТОВИХ НАУЧНИХ РЕЗУЛТАТА КОЈА МОРА ЗАДОВОЉИТИ МИНИМАЛНЕ УСЛОВЕ ДАТЕ У ПОСЕБНИМ ТАБЕЛАМА ЗА ПОЈЕДИНЕ ГРУПАЦИЈЕ НАУКА (ПРИЛОГ 4. ПРАВИЛНИКА);

За друштвене и хуманистичке науке

Диференцијални услов- од првог избора у претходно звање до избора у звање	Потребно је да кандидат има најмање XX поена, који треба да припадају следећим категоријама		
		Неопходно	Остварено
Научни сарадник	укупно	16	62
Обавезни (1)	M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M51+M52	10	62
Обавезни (2)	M11+M12+M21+M22+M23+M24+M31+M41+M42	7	11

Структура остварених коефицијената:

Категорија рада	Вредност	Број радова	Укупно бодова
M14	5	4	20
M24	4	1	4
M33	1	9	9
M42	7	1	7
M45	1,5	3	4,5
M51	3	5	15
M52	1.5	1	1,5
Укупно			62

ПРИКАЗ КАНДИДАТОВЕ ДЕЛАТНОСТИ У ОБРАЗОВАЊУ И ФОРМИРАЊУ НАУЧНИХ КАДРОВА

Др Вивиен Ђорђевић је била члан организационог одбора међународне конференције *Speech and Language, International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, од прве (1999), па до седме (2019) у организацији Института за експерименталну фонетику и патологију говора и Центра за унапређење животних активности.

Учешће у комисијама за избор у звања

Комисија за писање извештаја за реизбор у звање научни сарадник: Маријана Панић, звање добијено 21. 10.2019.

ЗАКЉУЧАК СА ПРЕДЛОГОМ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ УПУЋЕН НАДЛЕЖНОМ ВЕЋУ, СА НАЗНАКОМ ОРИГИНАЛНОГ НАУЧНОГ

Након детаљног разматрања приложене документације и увидом у научне, стручне и педагошке активности кандидата, Комисија закључује да је др Вивиен Ђорђевић квалитетан научни радник и стручњак у области логопедије, што је доказала оригиналним истраживачким и прегледним радовима. Укупно до сада је објавила 48 радова, а од последњег избора, 24 рада. Сви радови припадају научној области за коју се бира, пре свега ужој научној области- логопедија.

Минимум квантитативно исказаних научних резултата др Вивиен Ђорђевић у пољу друштвено-хуманистичких наука, задовољава минималне вредности коефицијента компетентности за избор у звање научни сарадник.

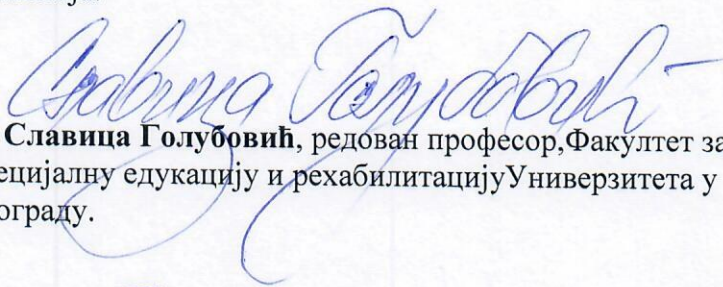
У категоријама M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M51+M52 има **62** поена (тражено најмање 10), од тога у категоријама M11+M12+M21+M22+M23+M24+M31+M41+M42 има **11** поена (потребно 7).

Др Вивиен Ђорђевић је својим радом значајно допринела развоју теоријског и апликативног дела логопедије као научне дисциплине нарочито ангажујући се као истраживач у великом броју пројеката.

Предлог Комисије за избор

На основу свих изнетих параметара, Комисија сматра да др Вивиен Ђорђевић испуњава све услове предвиђене **Законом о научноистраживачкој делатности** (Сл. гласник РС", бр. 110/2005, 50/2006 - испр. и 18/2010), и **Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача** ("Сл. гласник РС", бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017), за реизбор у звање научни сарадник. Комисија са задовољством предлаже Научном већу Центра за унапређење животних активности, да се утврди предлог и изврши **Реизбор др Вивиен Ђорђевић у звање научни сарадник за ужу научну област Логопедија.**

Комисија:

др **Славица Голубовић**, редован професор, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду.

др **Татјана Адамовић**, научни сарадник у области друштвених наука, Центар за унапређење животних активности

др **Маријана Панић**, научни сарадник у области друштвених наука, Центар за унапређење животних активности

У Београду, 7.02.2020.

Назив института– факултета који подноси захтев: **Центар за унапређење животних активности**

РЕЗИМЕ ИЗВЕШТАЈА О КАНДИДАТУ ЗА СТИЦАЊЕ НАУЧНОГ ЗВАЊА

Општи подаци о кандидату

Име и презиме: **Вивиен Ђорђевић**

Година рођења: 20.08.1958.

ЈМБГ: **2008958715704**

Назив институције у којој је кандидат стално запослен: **Центар за унапређење животних активности**

Дипломирала: 1982. година, Универзитет у Београду, Дефектолошки факултет

Магистрирала: 1995. година, Универзитет у Београду, Дефектолошки факултет

Докторирала: 2008. година, Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Постојеће научно звање: **Научни сарадник**

Научно звање које се тражи: **Научни сарадник - реизбор**

Област науке у којој се тражи звање: **друштвено хуманистичке науке**

Грана науке у којој се тражи звање: **специјална едукација и рехабилитација**

Научна дисциплина у којој се тражи звање: **логопедија**

Назив научног матичног одбора којем се захтев упућује: **Матични одбор за друштвено хуманистичке науке**

Датум избора-реизбора у научно звање: Научни сарадник: 25. 03. 2015. године

Научно-истраживачки резултати (прилог 1 и 2 правилника):

1. Монографије, монографске студије, тематски зборници, лексикографске и картографске публикације међународног значаја (уз доношење на увид) (M10):

	Број	вредност	укупно
M14 =	4	5	20

2. Рад у часопису међународног значаја верификован посебном одлуком

	Број	вредност	укупно
M24 =	1	4	4

3. Зборници са међународних научних скупова (M33):

	Број	вредност	укупно
M33 =	9	1	9

4. Монографије националног значаја, (M42):

	Број	вредност	укупно
M42 =	1	7	7

5. Поглавље у књизи тј. Прегледни чланак у часопису или тематском зборнику радова националног значаја (M45)

	Број	вредност	укупно
M45 =	3	1.5	4.5

6. Радови у водећем часопису националног значаја (M51):

	Број	вредност	укупно
M51 =	5	3	15

7. Радови у часопису националног значаја (M52)

	Број	вредност	укупно
M52 =	1	1.5	1.5

Квалитативна оцена научног доприноса (Прилог 1. правилника):

1. Показатељи успеха у научној раду:

Др Вивиен Ђорђевић била је члан организационих одбора Међународних конференција Говор и језик од прве (1999), па до седме (2019) у организацији Института за експерименталну фонетику и патологију говора и Центра за унапређење животних активности.

Учешће у комисијама за избор у звања

Комисија за писање извештаја за реизбор у звање научни сарадник: Маријана Панић, датум добијања звања 21.10.2019.

Организација научног рада:

Др Вивиен Ђорђевић учествовала је у Пројектима који су финансирани од стране Министарства за просвету, науку и технолошки развој Републике Србије.

1989.-1993. Здравствено стање народа (под пројекат- Говорно-језички развој деце са оштећењем слуха и могућност укључивања у редовни образовни систем).

1995. -2000. Психолингвистичка истраживања(Q5T24).

2002.- 2005. Мултидисциплинарна истраживања ресурса српског језика са апликацијама у лингвистици, дефектологији и комуникацијама (под пројекат- Истраживање пренаталне реакције на дефинисани звучни стимулус) (ОИ 1784).

- 2006.-2010. Интердисциплинарна истраживања говорно-језичких ресурса српског језика (148028Г).
- 2011.- 2019. Интердисциплинарна истраживања квалитета вербалне комуникације (ОИ 178027).

Квалитет научних резултата:

Др Вивиен Ђорђевић аутор је научних и стручних радова. Објавила је 48 радова и то: 1 монографију националног значаја, 12 поглавља у монографији међународног значаја, 2 рада у међународном часопису на сци листи, 1 рад штампан у часопису међународног значаја, 14 радова са међународног скупа штампано у целини, 2 рада са међународног скупа штампано у изводу, 7 радова у тематском зборнику националног значаја, 5 радова у водећем часопису националног значаја и 2 рада у часопису националног значаја.

О радовима др Вивиен Ђорђевић који су објављени пре избора у звање научни сарадник дата је анализа и изнето је мишљење у претходном реферату, тако да ће Комисија у овом извештају анализирати објављене радове након избора у звање научни сарадник.

Увидом у садржај радова, Комисија констатује да су сви наведени радови др Вивиен Ђорђевић доступни научно-стручној јавности и да представљају оригиналан допринос логопедској науци и пракси. Својим истраживањима и објављеним радовима из области превенције, детекције, дијагностике и рехабилитације говора и језика деце са специфичним сметњама у развоју, утицала је на проширивање сазнања о базичним способностима ове деце као и о могућностима иновирања методологије рехабилитационог рада.

Од укупно 48 радова, др сци Вивиен Ђорђевић је 24 рада објавила после избора у звање научни сарадник, и то:

- 1 монографију националног значаја,
- 4 поглавља у монографији међународног значаја,
- 1 рад штампан у часопису међународног значаја,
- 9 радова штампаних у целини у зборницима са међународних научних скупова,
- 3 поглавља у монографији националног значаја, и
- 5 радова у водећем часопису националног значаја
- 1 рад у часопису националног значаја

Већина радова кандидата је проистекла из пројеката у којима је учествовала што указује на квалитетну научну заснованост резултата и закључака ових радова.

На основу анализе објављених радова комисија процењује да се ради о кандидату који веома студиозно и научно-методолошки адекватно обрађује истраживане теме. Радови др Вивиен Ђорђевић дају значајан допринос развоју и унапређењу стручних активности у области рехабилитације особа са поремећајима у вербалној комуникацији, затим у области изучавања базичних и академских способности деце са специфичним поремећајима школских вештина од предшколског узраста до зрелог доба у условима типичног развоја и постојања поремећаја вербалне комуникације који може бити

последича деловања различитих фактора. Др Вивиен Ђорђевић је написала велики број оригиналних експерименталних радова који су допринели унапређењу теорије и праксе уже научне области за коју се кандидат бира. Из анализираних радова може се закључити да кандидат влада одговарајућим научним и статистичким процедурама како са аспекта пројектовања истраживања, тако и са аспекта обраде резултата и аналитичког приступа у њиховој примени.

Др Вивиен Ђорђевић је у 45.8% радова била једини или први аутор што указује на самосталност у реализацији истраживања приказаних у приложеним радовима. Такође треба нагласити да кандидаткиња показује изузетну способност за тимски рад што је резултирало и великим бројем коауторских радова.

КВАНТИТАТИВНА ОЦЕНА КАНДИДАТОВИХ НАУЧНИХ РЕЗУЛТАТА КОЈА МОРА ЗАДОВОЉИТИ МИНИМАЛНЕ УСЛОВЕ ДАТЕ У ПОСЕБНИМ ТАБЕЛАМА ЗА ПОЈЕДИНЕ ГРУПАЦИЈЕ НАУКА (ПРИЛОГ 4. ПРАВИЛНИКА);

За друштвене и хуманистичке науке

Диференцијални услов- од првог избора у претходно звање до избора у звање	Потребно је да кандидат има најмање XX поена, који треба да припадају следећим категоријама		
		Неопходно	Остварено
Научни сарадник	укупно	16	62
Обавезни (1)	M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M51+M52	10	62
Обавезни (2)	M11+M12+M21+M22+M23+M24+M31+M41+M42	7	11

Оцена Комисије о научном доприносу кандидата, са образложењем:

На основу свих изнетих параметара, Комисија сматра да др Вивиен Ђорђевић испуњава све услове предвиђене **Законом о научноистраживачкој делатности** (*Сл. гласник РС*", бр. 110/2005, 50/2006 - испр. и 18/2010), и **Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научно истраживачких резултата истраживача** (*"Сл. гласник РС"*, бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017), за реизбор у звање научни сарадник. Комисија са задовољством предлаже Научном већу Центра за унапређење животних активности, да се утврди предлог и изврши **РЕизбор др Вивиен Ђорђевић у звање научни сарадник за ужу научну област Логопедија.**

У Београду .7.2.2020. године

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

др Славица Голубовић, редовни професор
Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
Универзитета у Београду,